

Dosarul nr. 2ri-44/18

Instanța de fond: CA Cahul – G. Vavrin

DECIZIE

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas,

judecători

Iuliana Oprea, Iurie Bejenaru,
Nicolae Craiu, Luiza Gafton,

examinând recursul declarat de către Vera Iancev,
în cauza la cererea înaintată de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr împotriva Verei Iancev cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere,
împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017, prin care s-a admis cererea depusă de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr și s-a încasat din contul Verei Iancev în masa debitoare a Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului suma de 19 511,15 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 585 lei, precum și s-a aplicat sechestrul asupra bunurilor și mijloacelor bănești proprietate a Verei Iancev în limita valorii acțiunii de 19 511,15 lei,

C O N S T A T Ă :

La 26 mai 2017 lichidatorul ÎI „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr a depus în instanța de insolabilitate cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Vera Iancev, cu încasarea sumei de 19 511,15 lei în contul ÎI „Mobi Iancev” pentru acoperirea pasivului. Totodată, a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile și pe sumele de bani, proprietate a Verei Iancev în limita valorii revendicărilor din cerere în mărime de 19 511,15 lei.

În motivarea cererii lichidatorul a invocat că, prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 19.09.2016 a fost admisă spre examinare cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate depusă de către creditorul Inspectoratul Fiscal

de Stat pe raionul Cahul față de ÎI „Mobi Iancev”, fiind numită Ana Litr în calitate de lichidator.

A menționat că din momentul numirii în funcție de administrator provizoriu cât și până în prezent, directorul nu a predat documentele ce țin de activitatea economico-financiară a debitorului, fiind notificat de câteva ori, însă până în prezent conducerea debitorului în persoana Verei Iancev se eschivează de la predarea documentelor ce țin de activitatea economico-financiară a debitorului insolubil.

Conform cererilor de validare a creanțelor parvenite de la creditori suma totală a debitorului ÎI „Mobi Iancev” constituie 19 511,15 lei.

Lichidatorul a menționat că pe parcursul derulării procesului de insolabilitate, s-a constatat că debitorul nu dispune de masă debitoare.

Luând în considerație prevederile art. 248 și art. 15 alin. (1) al Legii insolabilității consideră că ÎM „Mobi Iancev” a devenit insolubilă datorită acțiunilor administratorului și membrului organului de conducere a Întreprinderii, motiv pentru care, acesta urmează să răspundă față de creditori în măsura în care bunurile debitorului insolubil sunt insuficiente pentru executarea creanțelor validate, deoarece el se face vinovat de ținerea contabilității contrar prevederilor legale în vigoare, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile și a activelor companiei, de asemenea, comiterea altor acțiuni i-au adus daune considerabile proprietății debitorului, ce a dus la starea de insolabilitate a debitorului.

A menționat că pe parcursul ultimilor ani de activitate conducerea Întreprinderii a dus o politică irațională însoțită de o atitudine și un comportament iresponsabil față de clienții săi, ceea ce a influențat negativ activitatea Întreprinderii, în acest fel prejudiciind activele companiei. Drept rezultat, activitatea companiei practic a încetat. Din cauza lipsei unui profit acceptabil pentru continuarea activității ÎI „Mobi Iancev” nu a fost în stare de a achita datoria creditorială, datoriile majorându-se, iar activele societății s-au micșorat și de fapt nu sunt.

De asemenea, pe parcursul derulării procesului de insolabilitate organele de conducere a debitorului insolubil nu s-au conformat cerințelor înaintate de administratorul/lichidator și n-au prezentat la prima cerere informațiile și documentele relevante activității curente a societății debitoare. În special, activitatea administratorului/lichidatorului insolabilității a fost îngreuiată de faptul neprezentării la nici una din cereri a documentației contabile a companiei. Din cauza lipsei documentației contabile administratorul insolabilității întâmpină dificultăți majore la capitolul identificării și vinderii bunurilor companiei întru executarea creanțelor debitorului.

Referitor la cererea lichidatorului cu privire la asigurarea cererii, a menționat că neaplicarea măsurii de asigurare ar putea duce la imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești emise în favoarea debitorului insolubil. De asemenea pot apărea obstacole în calea executării unei viitoare hotărâri judecătorești.

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017 s-a admis cererea depusă de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr și s-a încasat din contul Verei Iancev în masa

debitoare a Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului suma de 19 511,15 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 585 lei, precum și s-a aplicat sechestrul asupra bunurilor și mijloacelor bănești proprietate a Verei Iancev în limita valorii acțiunii de 19 511,15 lei. (f.d. 73, 74-80)

La 19 decembrie 2017 Vera Iancev a înaintat cerere de recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolvabilitate, în alt complet de judecată. (f.d. 96-97)

În motivarea cererii de recurs recurenta a invocat că instanța de insolvabilitate la examinarea cauzei a interpretat eronat legea, a examinat superficial cauza și ca urmare a adoptat o hotărâre, care vine în contradicție cu dreptul material care guvernează speța, ori art. 248 alin. (5) al Legii insolvabilității prevede că măsura prevăzută la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolvabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

În acest context este de reținut că, lichidatorul formulând cererea de atragere a fondatorului și administratorului întreprinderii debitoare la răspundere subsidiară a evitat să indice când s-a format suma datorată creditorului, iar instanța a evitat să precizeze data la care s-a format datoria cu pricina, fapt ce a provocat adoptarea unei hotărâri ilegale, or, potrivit stării de fapt suma pretinsă ca datorie creditorială s-a format la data de 04.05.2011, și în consecință, suma datoriei s-a format peste 6 ani.

Consideră că concluziile instanței de insolvabilitate sunt pripite, deoarece derivă din examinarea superficială a împrejurărilor ce ar permite constatarea răspunderii delictuale cu referire la speța supusă judecării.

Totodată, a menționat că judecarea cauzei a avut loc în absența sa, nefiindu-i expediată copia hotărârii, aflând de la colaboratorul poștei despre parvenirea scrisorii de la Curtea de Apel Cahul, iar la 12.12.2017 a luat cunoștință cu hotărârea recurată.

A mai indicat că, în perioada august-decembrie 2017 s-a aflat în România, respectiv nu a cunoscut despre derularea procesului în cauză.

Potrivit art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Potrivit practicii judiciare termenul de recurs se calculează din data înmânării hotărârii motivate.

Materialele cauzei atestă că la pronunțarea hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017 nu a fost prezent administratorul și fondatorul ÎI „Mobi Iancev”, care a fost atrasă la răspundere subsidiară (f.d. 71-72), fiind expediată prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare de însoțire nr. 05-2i-551-29052017 din 24 octombrie 2017 și restituită instanței de insolvabilitate cu mențiunea „Nereclamat”. (f.d. 82, 90) Ulterior, la 13 decembrie 2017 Vera Iancev a primit copia hotărârii din 22 septembrie 2017. (94)

În aceste circumstanțe, instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat în termen recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017. (f.d. 96-97)

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. a) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

La examinarea cauzei instanța de recurs constată că la 19 septembrie 2016 Curtea de Apel Cahul a admis spre examinare cererea introductivă a creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul ÎI „Mobi Iancev”, s-a constatat starea de insolvabilitate a debitorului și anume că se află în incapacitate de plată și înregistrează supraîndatorare și a dispus intentarea procedurii simplificate a falimentului față de ÎI „Mobi Iancev”, fiind numit în calitate de lichidator Ana Litr.

În procesul de insolvabilitate, la 26 mai 2017 lichidatorul ÎI „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr a depus cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a administratorului/fondatorului ÎI „Mobi Iancev” Vera Iancev, precum și asigurarea cererii.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, instanța de insolvabilitate, prin hotărârea din 22 septembrie 2017 a admis cererea lichidatorului Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr și a încasat din contul Verei Iancev în masa debitoare a Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului suma de 19 511,15 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 585 lei, precum și a aplicat sechestru asupra bunurilor și mijloacelor bănești proprietate a Verei Iancev în limita valorii acțiunii de 19 511,15 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că concluzia instanței de insolvabilitate este legală și întemeiată din considerentele ce preced.

Conform art. 10 alin. (2) al Legii insolvabilității temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 14 alin (1) al Legii insolvabilității debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10.

În conformitate cu art. 15 alin. (1) al Legii insolvabilității în cazul insolvabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor altor persoane, care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Potrivit art. 27 alin. (4) al Legii insolabilității în cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin. (3) nu sunt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceștia vor fi trași la răspundere patrimonială subsidiară și/sau penală, sau contravențională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităților, informațiile și/sau documentele, cheltuielile urmând a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

Conform prevederilor art. 248 alin. (1) al Legii insolabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin: lit. e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art. 14.

Actele cauzei confirmă faptul că starea de insolabilitate a debitorului a apărut în urma sistării activității debitorului ÎI „Mobi Iancev”, fapt confirmat prin Actul de carență nr. 57 din 13 iulie 2016 întocmit de inspectorul principal al Direcției Administrare Fiscală, Secția Urmărirea Plăților, din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul, care a stabilit că ÎI „Mobi Iancev” nu dispune de mijloace financiare la conturile bancare, precum și bunuri mobile și imobile.

Astfel, membrul organului de conducere, sistând activitatea Întreprinderii cunoștea că se află în incapacitate de plată, respectiv urma să depună cerere introductivă în instanța de insolabilitate, însă cererea introductivă a fost depusă de către creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul.

Curtea de Apel Cahul prin hotărârea din 19 septembrie 2016 a admis cererea introductivă depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul și a dispus intentarea procedurii simplificate a falimentului cu dizolvarea debitorului ÎI „Mobi Iancev” cu desemnarea administratorului autorizat Ana Litr în calitate de lichidator, hotărârea nefiind contestată de către debitor.

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, față de debitorul ÎI „Mobi Iancev” au fost înaintate și validate creanțe în sumă totală de 19 51,15 lei. Referitor la masa debitoare, s-a reținut că în rezultatul inventarierii, precum și datelor prezentate de organele de stat, ÎI „Mobi Iancev” nu deține resurse financiare în cont, nu sunt înregistrate bunuri imobile și nu dispune de unități de transport, care ar putea servi la stingerea creanțelor creditorilor și pentru acoperirea cheltuielilor procesului de insolabilitate.

Instanța de recurs relevă că odată cu admiterea cererii introductive depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul pe motivul existenței temeiurilor de insolabilitate a debitorului ÎI „Mobi Iancev”, concomitent s-a constatat și culpa organelor de conducere ale debitorului, și anume a administratorului/fondatorului ÎI „Mobi Iancev”, Vera Iancev, prin nedepunerea cererii introductive în cazurile și în temeiul prevăzut de Legea insolabilității.

S-a mai stabilit, că lichidatorul ÎI „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului Ana Litr, fiind investit cu dreptul de a ridica documentele contabile și ștampila debitorului, nu a avut posibilitate de a le primi, deoarece toate solicitările nu au avut succes, iar din documentele primite la organele de resort a constatat că membrul organelor de conducere ale debitorului ÎI „Mobi Iancev” nu a respectat prevederile Legii insolvenței sub aspectul organizării și asigurării ținerei contabilității în mod continuu din momentul înregistrării până la lichidarea entității.

Instanța de recurs constată întemeiată concluzia instanței de insolvență precum că organul de conducere, neîndeplinind în mod corespunzător obligațiile sale de administrare a debitorului, a adus ÎI „Mobi Iancev” în stare de insolvență.

Se menționează că răspunderea patrimonială a Verei Iancev, fostul administrator și asociat al ÎI „Mobi Iancev”, este antrenată, întrucât aceasta a cauzat starea de insolvență ale debitorului, prin săvârșirea uneia dintre faptele enumerate la art. 248 alin. (1) al Legii insolvenței și anume, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență, conform prevederilor art. 14, iar, consecutiv, prin cauzarea insolvenței a determinat insuficiența ori lipsa lichidităților din patrimoniul debitorului necesare pentru plata integrală și în termen a datoriilor bănești, certe și exigibile, conducând la creșterea penalităților și amenzilor, prejudiciindu-i în acest fel pe creditori.

Din analiza prevederilor art. 15 și art. 248 ale legii menționate reiese că în dependență de motivele apariției stării de insolvență a debitorului, fondatorul (asociatul) va purta răspundere subsidiară solidară față de creditori sau la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență poate dispune că datoriile debitorului insolvent să fie suportate de asociat/fondator.

Instanța de recurs consideră că recurenta, cunoscând dificultățile financiare ale societății și creșterea pasivului societății, nu a întreprins măsurile prevăzute la alin. (1) lit. h) art. 248 al Legii insolvenței, luând în considerație că despre acest fapt a fost somată de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Cahul, prin notificare la adresa de domiciliu acesteia: mun. Cahul, str. Bogdan Petriceicu Hajdeu nr. 15, ap. 12.

În aceste circumstanțe nu pot fi reținute criticile formulate în recurs cu privire la ilegalitatea hotărârii instanței de insolvență, deoarece sunt nejustificate și se combat prin constatările relatate, mai mult că hotărârea dată a fost adoptată cu respectarea și aplicarea corectă a legislației procedurale și materiale.

De asemenea, instanța de recurs consideră că urmează a fi respins argumentul recurantei, referitor la faptul că instanța de insolvență la examinarea cauzei a interpretat eronat legea, a examinat superficial cauza, ori, lichidatorul formulând cererea de atragere a fondatorului și administratorului întreprinderii debitoare la răspundere subsidiară a evitat să indice când s-a format suma datorată creditorului, iar instanța a evitat să precizeze data la care s-a format datoria cu pricina, fapt ce a provocat adoptarea unei hotărâri ilegale, deoarece, potrivit stării de fapt suma pretinsă

ca datorie creditorială s-a format la data de 04.05.2011 și în consecință, suma datoriei s-a format de peste 6 ani.

Din actele cauzei, și anume hotărârea Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul seria AH nr. 0104153 din 08.11.2011 rezultă că la situația din 08.11.2011 restanțele contribuabilului ÎI „Mobi Iancev” alcătuiau 35 501,30 lei, pe când, potrivit Actului de carență nr. 57 a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Cahul din 13.07.2016 datoria la data inițierii procesului de insolvență este de 19 511,15 lei.

Prin urmare, argumentul privind prescrierea datoriilor este neîntemeiat.

Totodată, aici este necesar de specificat că instanța de insolvență prin hotărârea din 19 septembrie 2016 a admis cererea introductivă și a intentat procedura simplificată a falimentului față de ÎI „Mobi Iancev”, iar cererea de atragere la răspundere subsidiară a fost depusă la 26.05.2017, în termen, după cum rezultă din art. 248 alin. (5) al Legii insolvenței, termenul de 3 ani stabilit pentru depunerea cererii de angajare a răspunderii speciale nu poate începe a curge decât după intentarea procesului de insolvență, iar termenul de 2 ani reglementat de aceeași normă este prevăzut pentru calculul limitelor temporare în care au fost comise acțiunile enumerate la alin. (1) al art. 248 anterior intentării procesului de insolvență.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că Curtea de Apel Cahul a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, a dat o apreciere justă probelor administrate, a aplicat corect normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea Curții de Apel Cahul.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Vera Iancev.

Se menține hotărârea Curții de Apel Cahul din 22 septembrie 2017 în cauza la cererea înaintată de lichidatorul Întreprinderii Individuale „Mobi Iancev” în procedura simplificată a falimentului, Ana Litr împotriva Verei Iancev cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Luiza Gafton